

Euroopan alueellinen yhteistyö (EAY) - 2014-2020

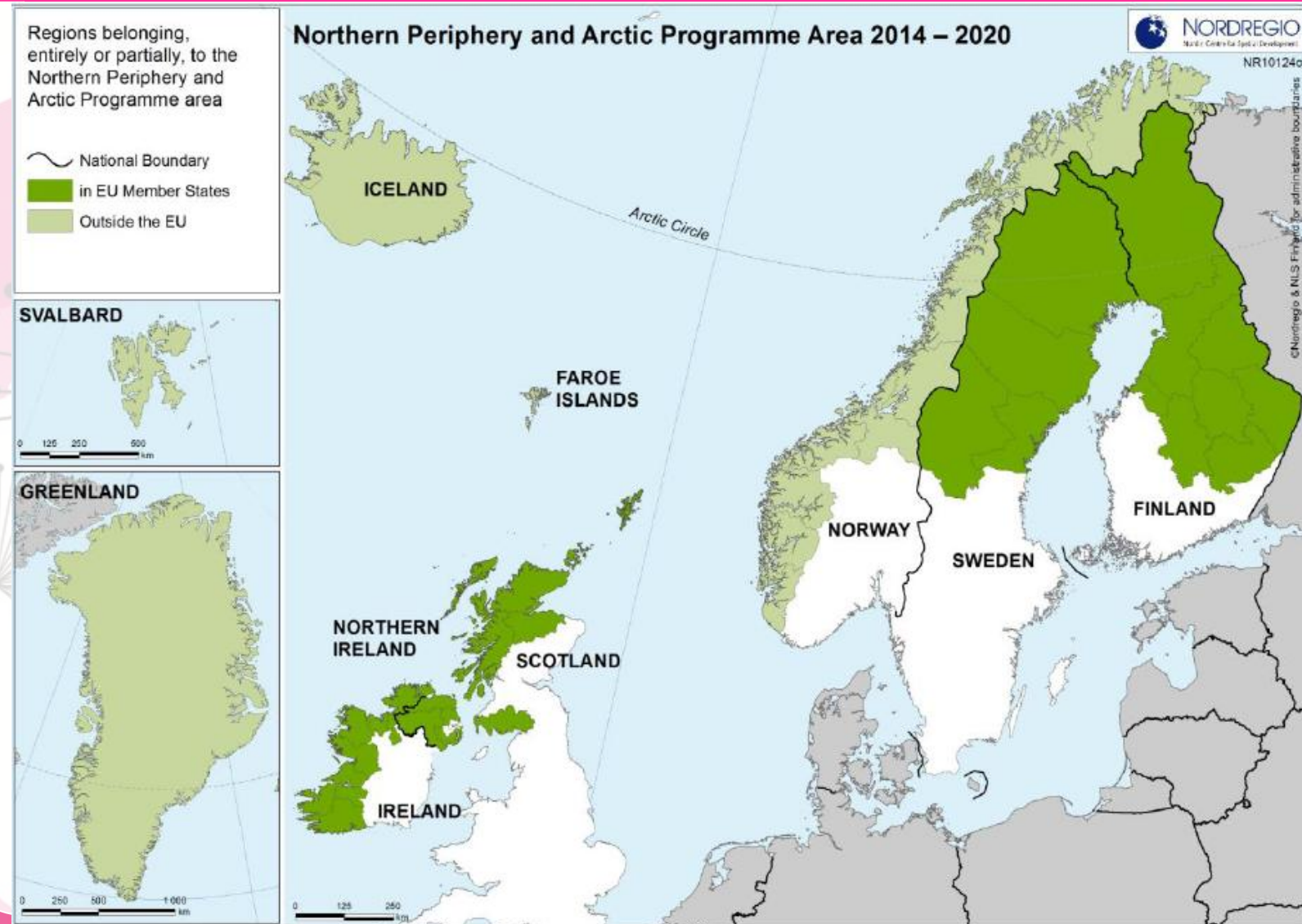
**Pohjoinen Periferia ja Arktinen
Itämeren alueen ohjelma
Interreg Europe**

**Tilanne 25.8.2014
Pia Pitkänen
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto**

Keskeisiä strategioita 2014-2020

- Eurooppa 2020
- Älykkään erikoistumisen strategia
- Muista myös:
  - EU:n Itämeren alueen strategia
  - EU:n tiedonanto arktisesta politiikasta
  - Suomen arktinen strategia
- Pohjois-Karjalassa:
  - POKAT 2017 maakuntaohjelma
  - North Karelia's Smart Specialisation Strategy

Pohjoinen Periferia ja Arktinen (NPA)

Ohjelma-alueen yhteiset erityispiirteet

- 1) Syrjäinen, harvaan asuttu ja osittain arktinen - sen kaltaista ei löydy muualta Euroopasta
- 2) Heikko saavutettavuus ja huonot alueen sisäiset liikenneyhteydet; riippuvuus lento- ja meriyhteyksistä
- 3) Paikallinen elinkeinotoiminta perustuu usein luonnonvarojen hyödyntämiseen, mikä lisää taloudellista haavoittuvuutta
- 4) Ankarat sääolot ja ilmastonmuutoksen vaikutus tuntuvat erityisen vahvasti

Toimintalinjat 1-2

1. Ylläpidetään ja kehitetään vahvoja ja kilpailukykyisiä yhteisöjä innovaatioiden avulla (innovaatiot) – 30 % varoista
2. Hyödynnetään ja vahvistetaan ohjelma-alueen kilpailuetuja edistämällä yrittäjyyttä (yrittäjyys) – 30 % varoista

Toimintalinjat 3-4

3. Kehitetään energiavarmoja yhteisöjä uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden avulla - 20 % varoista

4. Kulttuuri- ja luontoperinnön suojelu, vaaliminen ja kehittäminen (luonto- ja kulttuuriperintö) – 20 % varoista

Toimintalinja 1; erityistavoite 1.1- Innovaatioiden lisääminen ja T&K tiedon siirtäminen

- Pk-yritykset hyödyntävät T&K tietoa
- T&K tukee pk-yritysten kysyntälähtöisten innovaatioiden kehittämistä
- Rajat ylittävien yritysverkostojen/klusterien rakentaminen alueellisen erityisosaamisen vahvistamiseksi ja kehittämiseksi (puu,meri)

Toimintalinja 1; erityistavoite 1.2 Innovaatioiden lisääminen julkisten palveluiden tuotannossa

- Harvaan asuttujen alueiden käyttökelpoiset ja kannattavat ratkaisut
- Etäteknologian hyödyntäminen palveluiden kehittämisessä
- Esimerkiksi terveydenhuollon, sosiaalipalveluiden, koulutuksen ja energiahuollon aloilla

Toimintalinja 2; erityistavoite 2.1 PK-yrittäjyyttä tukevien järjestelmien parantaminen ja kehittäminen

- Yritysten perustamista ja PK-yritysten toimintaa vaikeuttavien esteiden poistaminen
- Yrittäjyyteen rohkaiseminen, erityisesti naisten ja maahanmuuttajien joukossa
- Erityiseen pohjoiseen/arktiseen sijaintiin liittyvien mahdollisuuksien hyödyntäminen uudella tavalla

Toimintalinja 2; erityistavoite 2.2 PK-yritysten pääsy laajemmille (kansainvälisille) markkinoille

- Harvaan asuttujen seutujen pk-yrityksille sopivien markkinointimallien ja –ratkaisujen kehittäminen ja jakaminen
- PK-yritysten klusterointi tai verkottuminen, jotta voidaan vastata vaativampaan kysyntään (megah.)
- Kehitetään etäteknologiaan perustuvia ratkaisuja, jotka tuovat markkinat lähemmäksi.

Toimintalinja 3; erityistavoite 3. Energiatehokkuutta parantavien ratkaisujen ja uusiutuvan energian käytön lisääminen

- Kohteena kylmän ilmaston ja alueen hajanaisten yhdyskuntien julkinen infrastruktuuri ja asuinrakentaminen
- Taloudellisen toiminnan sivutuotteiden hyödyntäminen energialähteenä
- Älykkäät energiaratkaisut rakentamisessa ja ylläpidossa

Toimintalinja 4; erityistavoite 4. Syrjäisten ja harvaan asuttujen yhteisöjen parempi kyky hallita ympäristöä kestäväällä tavalla

- Parhaiden käytäntöjen jakaminen ja osaamisen yhdistäminen kysymyksissä, jotka liittyvät suurten hankkeiden taloudellisiin, ympäristö- ja sosiaalisiin vaikutuksiin; tavoitteena saada hankkeista taloudellis-sosiaalista hyötyä alueelle
- Kehittää ja jakaa kestävästä ympäristöhallinnasta malleja alueen luonto- ja kulttuuriperinnön hyödyntämiseen

Hyvä NPA-hanke?

- **Toimiva kumppanuus** – jokaisella kumppanilla selkeä rooli ja osuus hankkeen tuloksista
- **Konkreettinen** – tuloksena konkreettinen tuote tai palvelu, joka liittyy NPA-alueen erityispiirteisiin; kysyntälähtöisyys; mikä muutos hankkeella syntyy?
- **Innovatiivinen** – uusi kumppaneille, mukana oleville valtioille, ohjelma-alueelle; käyttökelpoinen hankkeen päätyttyä
- **Ylikansallinen**; vastaavaa hyötyä ei saada puhtaasti kansallisesti toimimalla; tulos ”monistettavissa”

Hakijat

- Kansalliset, alueelliset ja paikalliset hallintoviranomaiset
- Alueelliset ja paikalliset kehittämissyhtiöt, kauppakamarit
- Yliopistot, korkeakoulut, tutkimuslaitokset
- Yhdistykset (valtiosta riippumattomat toimijat)
- Tietyn sektorin toimistot, elinkeinoelämää tukevat organisaatiot
- Vapaaehtoissektorin organisaatiot
- Muut julkissektorin toimijan kaltaiset organisaatiot, joiden toiminta kehittää ohjelma-aluetta
- Yksityinen sektori – erityisesti mikro-, pienet- tai keskisuuret yritykset

Muuta tietoa

- **Valmisteluhankkeet**; minimi *2 maata*; maksimi budjetti 45 t€, toteutusaika?
- **Varsinaiset hankkeet**;
  - minimibudjetti 250 t€, maksimi 2 m€
  - Vähintään *3 maata*; ei puhtaasti Fennoskandian, Pohjois-Atlantin tai GB-Irlanti kumppanuuksia vaan laajemmalla alueelta
  - Luoteis-Venäjän ja Kanadan Pohjoisten territorioiden toimijat – max 20% hankebudjetista
  - EU-tuki 50-65%; yrityksille max 50 %
  - Kansallista vastinrahoitusta voi hakea 2/3 omarahoituksesta

Hakukierrokset

- Ensimmäinen 30.9-24.11.2014 – päätökset 10.2.2015
- Toinen 5.1. – 4/2015 – päätökset 6/2015
- Kolmas 8/2015 - 10/2015 – päätökset 12/2015
- Valmisteluhankehakemuksia voi jättää kun komissio on hyväksynyt ohjelma-asiakirjan
- Lisätiedot:

<http://www.northernperiphery.eu>

<https://www.facebook.com/NorthernPeripheryProgramme>

Itämeren alueen ohjelma 2014- 2020

Ohjelman sisältö 1/2

- **Tavoite 1: Innovaatiot**
  - Tutkimus - ja innovaatioympäristöt
  - Älykäs erikoistuminen (ml. muut kuin teknologiset innovaatiot)
- **Tavoite 2: Ympäristö**
  - Puhtaat vedet
  - Resurssitehokkuus
  - Uudistuva energia
  - Energiatehokkuus
  - Resurssitehokas ”sininen kasvu”

Ohjelman sisältö 2/2

Toimintalinja 3: Saavutettavuus

- Alemman asteen liikenneverkoston yhteydet TEN-T –verkostoon
  - Liikennemuotojen yhdistettävyys
  - Harvaan asuttujen alueiden saavutettavuus
- Ympäristöystävällinen ja vähähiilinen liikennejärjestelmä
  - Meriturvallisuus
  - Ympäristöystävällinen meriliikenne
  - Ympäristöystävällinen liikkuminen kaupunkialueilla

Toimintalinja 4: EU:n Itämeristrategian huomioon ottaminen

- Haettavissa siemenrahoitusta Itämeren alueen strategian toteuttamista tukevien hankkeiden valmisteluun

Muuta...

- Hakijat: julkishallinto paikalliselta, alueelliselta ja kansalliselta tasoilta, koulutus ja tutkimuslaitokset, kehittämissyhtiöt, muut elinkeinoelämää kehittävät instituutiot, yhdistykset, yksityiset yritykset
- Venäläisiä ja valkovenäläiset kumppanit eivät todennäköisesti saa rahoitusta ensimmäisellä hakukierroksella (sopimusneuvottelut kesken)
- Projekti-ideoita voi lähettää arvioitavaksi 9/2014
- Ensimmäinen hakukierros avautuu loppu/alkuvuodesta (mahd. 27.11) -> kaksivaiheinen haku

Muuta...

- Tukiprosentit (lopullinen päätös 11/2014)
- Vanhat jäsenmaat: 75%
- Uudet jäsenmaat: 85 %
- Norja 50 %
- Hankkeiden valmistelukustannukset 75 %
- > muutokset mahdollisia!
- Kansallista vastinrahoitusta voi hakea 2/3 omarahoitusosuudesta

http://eu.baltic.net/Future_period_2014_2020.26029.html

Ohjelma-alue EU 28 + Sveitsi ja Norja

4 temaattista tavoitetta

- Tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja innovoinnin vahvistaminen
- Pk-yritysten kilpailukyvyn parantaminen
- Vähähiiliseen talouteen siirtymisen tukeminen kaikilla aloilla
- Ympäristön suojeleminen ja luonnonvarojen käytön tehokkuuden parantaminen

Tavoite 1: Tutkimuksen, teknologisen kehittämisen ja innovaatioiden vahvistaminen

- 1.1. Tutkimus- ja kehittämisinfrastruktuurien parantaminen, huippuosaamista lisäävän kapasiteetin kehittäminen, osaamiskeskusten toiminnan edistäminen, erityisesti jos ne palvelevat Euroopan intressiä

Tavoite 1: Tutkimuksen, teknolgoisen kehittämisen ja innovaatioiden vahvistaminen

- 1.2. Liiketoiminnan tutkimukseen ja innovaatioihin kohdistuivien investointien edistäminen, linkkien ja synergioiden kehittäminen, yritysten, tutkimus- ja kehittäislaitosten ja korkeakoulutuksen välillä erityisesti tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä, teknolgian siirroissa, sosiaalisissa innovaatioissa, ekoinnovaatioissa, kulttuuri – ja luovilla aloilla, julkisen palvelun sovelluksissa, verkottumisessa, tarpeiden ennakoinnissa, verkostoitumisessa, klusteritoiminnassa ja älykkääseen erikoistumiseen perustuvissa avoimissa innovaatioissa ja soveltavassa tutkimuksessa, pilottitoimissa, varhaisissa tuotevalidaatiotoimissa, edistyneissä valmistusteknolgioissa, erityisesti avainteknolgioissa ja yleishyödyllisten teknologioiden levittämisessä
- Huom! Linkit [Horizon 2020](#) ohjelman sisältöön!

Tavoite 2:

Pk-yritysten kilpailukyvyn lisääminen

- 2. Tukea pk-yritysten kykyä osallistua kasvuun alueellisilla, kansallisilla ja kansainvälisillä markkinoilla sekä innovaatioprosesseissa.

Tavoite 3: Vähähiilinen talous

- Vähähiilisyttä tukevien strategioiden edistäminen kaikilla aluetasoilla, erityisesti kaupunkialueilla, sisältäen monivälineisen liittymäliikenneyhteyksien edistämisen kaupunkialueella sekä tarvittavat sopeuttamis- ja soveltamistoimenpiteet

Tavoite 4: Ympäristön suojelu ja energiatehokkuuden edistäminen

- 4.1. Luonnon- ja kulttuuriperinnön säilyttäminen, suojeleminen ja edistäminen
- 4.2. Teollisuuden tukeminen siirtymisessä resurssiviisaaseen talouteen, vihreän kasvun edistäminen, ekoinnovaatiot ja ympäristön suoritteiden hallintajärjestelmät julkisella ja yksityisellä sektorilla

Rahoitettavat toimet

- Ohjelma tukee julkisten tahojen yhteistyötä aluekehityksen tavoitteiden ja ohjelmatyön vaikuttavuuden parantamiseksi → tuettavan toiminnan vahvempi kohdentaminen kasvun ja työllisyyden tavoitteeseen (kansallisiin rakennerahasto-ohjelmiin)
- Ohjelmasta rahoitetaan alueiden välisiä yhteistyöhankkeita (***interregional cooperation projects***) → perinteinen Interreg IVC -ohjelmatyypinen kokemustenvaihto
- Lisäksi ohjelman puitteissa perustetaan kullekin valitulle neljälle teemalle osaamisalustat (***policy learning platforms***), joiden tarjoamia palveluja ja temaattisia sisältöjä voivat hyödyntää muutkin tahot kuin INTERREG EUROPE -yhteistyöhankkeissa mukana olevat → nykyistä ohjelmakautta laajempi ohjelmataason kapitalisaatio (= tulosten siirto osaksi jäsenmaissa tapahtuvaa alueellista kehittämistyötä)

Alueiden väliset yhteistyötoimet

- Julkisten/julkisluonteisten organisaatioiden toimijat vaihtavat kokemuksia jostakin tietystä aluekehitykseen liittyvästä politiikkalohkosta
- Hankerahoituksesta 95 %
- Hakukierrosmenettely
- Hankkeiden kesto 3-5 vuotta
- Kaksi vaihetta:
  - 1. vaihe max 3 vuotta: kokemustenvaihto, jonka tuloksena jokainen hankkeessa mukana oleva alue laatii toimintasuunnitelman (Action Plan) tulosten siirtoa/täytäntöönpanoa varten
  - 2. vaihe max 2 vuotta: toimintasuunnitelmien täytäntöönpanon seuranta + mahdolliset täytäntöönpanoa tukevat pilottihankkeet
- Tukiprosentti 85 % julkisille organisaatioille, 75 % yksityisille voittoa tuottamattomille (voi muuttua/tarkentua)!

Osaamisalustat

- Tarjoaa organisaatioille mahdollisuuden jatkuvaan oppimiseen Euroopassa toteutettavasta alueellisesta kehittämistyöstä → ratkaisujen löytäminen oman alueen kehittämistyöhön
- Hankerahoituksesta 5 %
- Osaamisalustojen toiminta perustuu vahvasti sähköisten työkalujen käyttöön (on-line collaborative tool)
- Lisäksi kullekin osaamisalustalle (4) valitaan asiantuntijatiimi (5-10 asiantuntijaa, josta yksi toimii johtavana asiantuntijana) → tiimin valinta kilpailutuksen perusteella
- Ohjelman seurantakomitea osallistuu asiantuntijatiimin valintaprosessiin
- Osaamisalustat voivat toimia myös alueiden välisten yhteistyöhankkeiden alullepanijoina
- Rahoitus 100 %

Muuta

- Ensimmäinen hakukierros avautuu helmikuussa 2015
- Kansallista vastinrahoitusta voi hakea 2/3 omarahoitusosuudesta
- <http://www.interreg4c.eu/interreg-europe/>

Kiitokset!

